

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และด้านการสนับสนุนส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 2) วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด) ที่มีผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และ3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ วิสาหกิจชุมชนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 108 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทคนิควิธีวิเคราะห์ SWOT Analysis

ผลการศึกษาด้านโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว แก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพ โดยมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร แต่ไม่ได้แบ่งหน้าที่หรือบันทึกไว้ชัดเจน มีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 18 คน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในด้านการวางแผน/กำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วม

ในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในด้านผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการผลิต พบว่า วิสาหกิจชุมชนผลิตรวมกันเป็นกลุ่ม ใช้แรงงานตนเอง มีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 8 คน สินค้า/ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่มีตรา/สัญลักษณ์/ยี่ห้อที่บรรจุภัณฑ์

ด้านการตลาด พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจำหน่ายสินค้า/ผลิตภัณฑ์รวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีส่วนทางการจัดจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง (ต่างหมู่บ้าน) รวมทั้งมีการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ขายตรงกับความต้องการของลูกค้า และมีการรวบรวมติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาดอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเงิน พบว่า วิสาหกิจชุมชนไม่มีแนวทางในการบริหารจัดการเงินทุน ไม่มีการออม ไม่มีการจดบันทึกการเงิน/บัญชี และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิก

ด้านการสนับสนุนส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ พบว่า วิสาหกิจชุมชนได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบลในด้าน การฝึกอบรม การส่งเสริม/ถ่ายทอดวิชาการ และการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด) ที่มีผลต่อการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีจุดแข็ง คือ ประธานกลุ่มเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจจากสมาชิก แรงงานมีฝีมือและความชำนาญในการผลิต รวมทั้งมีการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ขายตรงกับความต้องการของลูกค้าและติดตามข้อมูลตลาดอย่างต่อเนื่อง จุดอ่อน คือ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน โอกาส คือ หน่วยงานภาครัฐให้การช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ส่วนข้อจำกัด คือ สภาพเศรษฐกิจและคู่แข่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ขาดประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กร ต้นทุนการผลิตสูง มีช่องทางการจัดจำหน่ายน้อย ขาดเงินทุนหมุนเวียน และการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่ม

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะจากตัวแทนวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน คือ หน่วยงานภาครัฐควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งสามารถให้การส่งเสริมและสนับสนุนตรงตามความต้องการที่แท้จริงของกลุ่ม

The objectives of this research were : 1) to study implementation of community enterprises in San Pa Tong district, Chiang Mai province in terms of organizational management, production, marketing, financial and government supporting agencies ; 2) to analyze the internal factors and external factors (strengths, weakness, opportunity and threats) affecting implementation of community enterprises ; and 3) to study implementation problems of community enterprises.

108 groups of community enterprises in San Pa Tong district, Chiang Mai province were samples of this study. Interviewing with questionnaire was used as a research tool for collecting data. The collected data was analyzed in accordance with descriptive statistics as percentage, arithmetic, minimum, maximum, standard deviation and using SWOT Analysis.

Results of the study showed that in term of organizational management, they were operated to increase supplementary income, to solve the problems and to develop occupation. The majority had organizational structure but do not clear responsibilities, that had an average members of 18 persons. On the aspect of their participation, the numbers participated in planning and evaluation were "little", while in operation and taking benefit were "moderate".

On the production aspect, the majority worked to include in production by oneself, that had an average labourers of 8 persons. The majority of their products do not have the label, symbol or branding.

On the marketing aspect, the majority of their products were sold as a group to the middlemen. They developed products to the customer need and continuously collected data by the means of marketing survey.

On the financial aspect, they did not have capital management, no saving, not record account and not open finance data to the members.

On the government supporting agencies aspect, they were received the support in terms of academic matter, training, skill development and knowledge from bureau of agricultural land district and organization management of tambon.

An analysis of internal factors and external factors (strengths, weakness, opportunity and threats) affecting implementation in 5 categories were found to have strengths point such as, the leaders have knowledge, ability and admit from members, that have fine workmanship of the members, developed products to meet the need of customer and collected continuously data of the market. The weakness was the lack of knowledge in term of community enterprises. The opportunity was the government gave the help and support extremely. While the threats were economy status and competitor respectively.

The implementation problems of community enterprises were the lack of experience on organizational management, high productivity costs, a little chance of marketing channel, the lack of working capital, and the supports from the government agencies do not meet their real needs.

The study suggested from the representative of community enterprises members were that; the government should continuously follow up the community enterprises to know their potential including to promote and support the real need to fulfill requirement for each community enterprises group.